

Visiedocument totstandbrenging Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek

21 april 2005

---

1. Aanleiding en startsubsidie

Het kabinet is van oordeel dat de veiligheidsrisico's in de samenleving vragen om een overheid die duidelijk, daadkrachtig en consequent kan reageren maar het stelt vast dat de complexiteit van de huidige taakverdeling gezamenlijke voorbereiding op en optreden bij crisisbeheersing en rampenbestrijding moeilijk maakt. Het kabinet voert daarom een actief beleid dat is gericht op de totstandbrenging van veiligheidsregio's waarin een slagvaardige bestuurlijke structuur zal bestaan. Uitgangspunt voor het kabinetsbeleid is dat de voorbereiding op rampenbeheersing een taak is van het lokale bestuur en dat het gezag over het optreden bij rampen bij de burgemeester berust, maar dat het beheer over de hulpverleningsorganisaties – meer dan nu het geval is – verplicht op regionaal niveau moeten worden georganiseerd. Voor de politie en de GHOR is dit in den lande overal reeds het geval, en dit zou derhalve binnen afzienbare tijd ook voor de brandweer moeten gelden alsmede voor de (intergemeentelijke) organisatie van de rampenbeheersing.

Het kabinetsbeleid is erop gericht dat de regionaal te organiseren brandweer en de GHOR onder één bestuur moeten gaan vallen: het zogenoemde 'Veiligheidsbestuur' dat zowel verantwoordelijk is voor beheer en beleid ten aanzien van de regionale brandweer en GHOR als voor de rampen- en crisisbeheersing en het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer. Dit Veiligheidsbestuur moet daarom verplicht samenwerken met de politie en de gemeenten die deel uitmaken van de veiligheidsregio. De geografische indeling in politieregio's is leidend voor de vorming van veiligheidsregio's. In het Gooi en de Vechtstreek vallen politieregio, brandweerregio en GHOR-regio (gewest) samen en is er reeds een regionale brandweerorganisatie op dezelfde geografische schaal waarin een deel van de taken van de deelnemende gemeenten zijn gebundeld.

In het Veiligheidsbestuur zitten in elk geval de gezagsdragers van de brandweer, de GHOR, de politie, het Openbaar Ministerie, de burgemeesters van de gemeenten in de regio en de dijkgraaf van het waterschap. De voorzitter is de korpsbeheerder. Het Veiligheidsbestuur wordt georganiseerd volgens de lijnen van verlengd lokaal bestuur en derhalve vormgegeven op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de besluiten van het Veiligheidsbestuur zijn bindend voor alle deelnemende gemeenten, hulpdiensten en sectoren. De gemeenschappelijke regeling zal hiertoe bepalingen moeten bevatten.

Het kabinet voorziet naast het Veiligheidsbestuur tevens de vorming van een 'Regionaal Veiligheidsbureau', een overlegorgaan waarin de relevante sectoren op ambtelijk niveau zijn vertegenwoordigd. In het Veiligheidsbureau hebben in elk geval de regionaal commandant van de brandweer, de regionaal geneeskundig functionaris en de korpschef van het regionale politiekorps permanent zitting.

Bij brief van 30 november 2004 heeft de minister van BZK een bijdrage van € 100.000,- voor de totstandbrenging van de veiligheidsregio's in het vooruitzicht gesteld. Deze bijdrage dient te worden gebruikt voor de implementatie van de volgende punten uit het 'Kabinetsstandpunt veiligheidsregio's' van april 2004:

- bestuurlijke integratie van de regionale brandweer en de GHOR;
- bestuurlijke samenwerking van regionale brandweer en GHOR met de politie voor een aantal specifieke taken;
- het inrichten van een bestuur, belast met de organisatie van rampen- en crisisbeheersing;
- het bundelen van deze verantwoordelijkheden in één regionaal Veiligheidsbestuur;
- dit regionaal Veiligheidsbestuur dient over doorzettingsmacht te beschikken.

2. Uitgangspunten en bouwstenen

Door het kabinet zal nog nader worden ingegaan op de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het Veiligheidsbestuur. Omdat het kabinet heeft aangekondigd de wet- en regelgeving op nader te bepalen wijze aan te passen op het ingezette beleid, is het van belang het proces van totstandbrenging van de veiligheidsregio te synchroniseren met dit wetgevingstraject.

Inmiddels is een beleidsbrief van de minister van BZK aan de Tweede Kamer in voorbereiding waarin de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de vorming van een regionaal Veiligheidsbestuur zullen worden uiteengezet. Naar verwachting zullen voor het Veiligheidsbestuur de volgende kerntaken geformuleerd worden:

1. het opstellen, vaststellen en uitvoeren van een multidisciplinair beleidsplan rampen- en crisisbeheersing (dit is een verbreding van het huidige regionaal beheersplan rampenbestrijding);
2. het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer en de 112-centrale;
3. het beheer en beleid ten aanzien van de regionale brandweer en de GHOR;
4. het toetsen en adviseren van het gemeentelijk en sectorale proactie- en preventiebeleid ten behoeve van het (regionale) crisisbeheersingsbeleid.

Een en ander leidt tot de volgende bouwstenen voor een wettelijke basis voor het Veiligheidsbestuur:

- a. er wordt per regio een regionaal veiligheidsbestuur ingericht, gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- b. het regionaal veiligheidsbestuur is verantwoordelijk voor beleid en beheer ten aanzien van de regionale brandweer, GHOR, rampen- en crisisbeheersing en het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer;
- c. het regionale veiligheidsbestuur bestaat uit de burgemeesters uit de regio;
- d. de voorzitter van het regionale college politie is tevens voorzitter van het regionale veiligheidsbestuur;
- e. voorgesteld wordt het de hoofdofficier van justitie en de dijkgraaf adviserend lid te maken van het regionale veiligheidsbestuur;
- f. het regionale veiligheidsbestuur dient over de nodige bevoegdheden te beschikken om zijn taken adequaat uit te kunnen voeren, de wetgeving zal daarop worden aangepast;
- g. het regionale veiligheidsbestuur dient over de nodige financiën te beschikken om zijn taken adequaat uit te kunnen voeren, er zal onderzoek worden uitgevoerd ten behoeve van een nieuw financieringsarrangement;
- h. besluitvorming in het veiligheidsbestuur vindt plaats bij meerderheid van stemmen waarbij het Veiligheidsbestuur zelf de weging van de stemmen kan bepalen., in geval van stakende stemmen beslist de voorzitter;
- i. in geval van een ramp/crisis of de reële dreiging daarvan wordt het regionale beleidsteam geactiveerd;
- j. in geval van een gemeentelijke ramp/crisis heeft de burgemeester het opperbevel;
- k. in geval van een regionale ramp/crisis heeft de voorzitter van het regionale beleidsteam het opperbevel;

- l. de gemeenschappelijke meldkamer wordt beheerd door het regionale veiligheidsbestuur;
- m. de rol van de provincie is primair die van toezichthouder.

Bij het ontwerp en de inrichting van het Veiligheidsbestuur voor de regio Gooi en Vechtstreek zal met deze bouwstenen rekening worden gehouden. Uiteraard moet toepassing van deze bouwstenen leiden tot een voor deze regio geschikte organisatie. Daarom zal, behalve met deze uitgangspunten van het kabinetsbeleid, ook rekening worden gehouden met specifieke omstandigheden die eigen zijn aan de regio Gooi en Vechtstreek.

3. Situatie in het Gooi en de Vechtstreek

Bij het implementeren van het kabinetsbeleid in de regio Gooi en Vechtstreek zal rekening moeten worden gehouden met de volgende specifieke omstandigheden.

- a. In 2005 is evaluatie van de Politiewet voorzien. Evaluatie van de indeling in politieregio's maakt daarvan onderdeel uit. Omdat in het kabinetsbeleid de indeling in politieregio's bepalend is voor de vorming van veiligheidsregio's zal een herindeling aanzienlijke consequenties hebben voor de bestuurlijke vormgeving van de veiligheidsregio. Hoewel de voorkeur daar niet naar uitgaat dient er toch rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat de politieregio Gooi en Vechtstreek wordt heringedeeld. In dat geval zal een alternatief ontwikkelingsscenario voor de totstandbrenging van de veiligheidsregio noodzakelijk worden.
- b. De Regionaal Geneeskundig Functionaris wordt bij zijn werkzaamheden ondersteund door een bureau GHOR, dat onderdeel uitmaakt van de GGD Gooi & Vechtstreek. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de GGD (inclusief de GHOR) en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) ligt bij het algemeen bestuur van het Gewest Gooi en Vechtstreek, de aansturing geschiedt door het overleg van de portefeuillehouders gezondheidszorg van de negen gemeenten onder voorzitterschap van een burgemeester. De GHOR- en mogelijk ook de RAV-taken zullen onder verantwoordelijkheid van het Veiligheidsbestuur komen te vallen. De GHOR en de RAV bijven organisatorisch onderdeel van de GGD binnen de 'witte kolom'. Dat betekent dat de GGD op twee plaatsen verantwoording zal afleggen: enerzijds binnen gewestverband en anderzijds binnen het verband van de Veiligheidsregio naar het Veiligheidsbestuur. Daarvoor zal een wijziging van de gemeenschappelijke regeling van het Gewest Gooi en Vechtstreek noodzakelijk zijn. Tevens zal moeten worden gezien of en in hoeverre er binnen de individuele college's van burgemeester en wethouders nadere afspraken gemaakt moeten worden over verdeling van taken en bevoegdheden in de bestuursportefeuille 'gezondheidszorg'. De burgemeesters zullen in het Veiligheidsbestuur moeten beschikken over de noodzakelijke mandaten om de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de GHOR- (en eventueel de RAV-taken) te kunnen dragen.
- c. De negen regiogemeenten nemen sinds 1987 deel in een gemeenschappelijke regeling waarin de regionale belangen m.b.t. de brandweezorg zijn gebundeld, de Regionale Brandweerorganisatie Gooi en Vechtstreek (RBOGV). Indertijd is gekozen voor een zelfstandige gemeenschappelijke regeling. Bij een aantal bestuurlijk betrokkenen leeft de wens om bij verdergaande regionalisering de regionale brandweerorganisatie bij het gewest onder te brengen, met name gelet op de mogelijkheden van borging van de zogenoemde 'piofra'-functies bij de gewestorganisatie. Vast staat dat het beoogde proces van verdergaande regionalisering zal leiden tot aanzienlijke wijziging van de bestaande gemeenschappelijke regeling. Dat zal besluitvorming door de raden van alle aangesloten gemeenten impliceren. Voor de brandweerkorpsen in de regio zijn de organisatorische consequenties groot. Daarom zal het proces waarlangs deze verdergaande regionalisering van de brandweer kan worden vormgegeven speciale aandacht krijgen. Met de

gemeente Eemnes, die geen deel uitmaakt van de regio Gooi en Vechtstreek, bestaan in de praktijk gegroeide samenwerkingsrelaties, met name op het terrein van brandweer en politie en op niveau van gemeentelijke samenwerking met Blaricum en Laren. De gemeente Eemnes zal op de hoogte worden gehouden van het verloop van het proces maar zal zelf moeten bepalen of men aansluiting bij de regio Gooi en Vechtstreek zal gaan nastreven. Voor formeel participeren wordt de ruimte niet gezien.

- d. De negen regiogemeenten zullen hun taken bij voorbereiding en uitvoering van regionale crisisbeheersing en rampenbestrijding moeten afstemmen en bundelen. De onderlinge verantwoordelijkheden moeten daartoe nader worden geregeld en de werkprocessen moeten in draaiboeken worden vastgelegd. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de afspraken daartoe kunnen worden vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling voor het Veiligheidsbestuur. De burgemeesters zullen in het Veiligheidsbestuur moeten beschikken over de noodzakelijke mandaten om de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de overeengekomen intergemeentelijke samenwerking te kunnen dragen. Speciale aandacht zal uitgaan naar de wijze waarop zij daarover verantwoording kunnen afleggen in de gemeenteraden.

Hiernaast zullen de volgende uitgangspunten worden gehanteerd.

1. Gewerkt zal worden vanuit een goede balans tussen anticipatie op en synchronisatie met het kabinetsbeleid en de daarop gebaseerde regelgeving. Te ver vooruitlopen op het rijksbeleid kan tot inefficiënties leiden, zoals bijstellingen achteraf. Te ver achterblijven op het rijksbeleid is gelet op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen evenzeer onwenselijk.
2. De deelnemende gemeenten zullen waken tegen het ontstaan van financiële of andere verplichtingen waaraan het rijk niet is gecommiteerd.
3. De te ontwikkelen visie op regionaal veiligheidsbeleid zal binnen de kaders van het kabinetsbeleid en de te ontwikkelen regelgeving waar nodig worden toegesneden op de specifieke bestaande situatie. Uitgangspunt is zoveel mogelijk te werken met personele unies.
4. Op voorhand valt te constateren dat een goede democratische controle in de door het kabinet in hoofdlijnen geschetste structuur lastig te borgen is, dit aspect krijgt daarom expliciet bijzondere aandacht.

4. Projectorganisatie

De totstandbrenging van de veiligheidsregio heeft inmiddels geleid tot anticipatie, zowel bestuurlijk door de burgemeesters als ook functioneel door de diensthouders van de politie en de brandweer, de RGF alsmede door de gemeentesecretarissen van de regiogemeenten.

Op functioneel niveau zijn de consequenties van de totstandbrenging van de veiligheidsregio voor de eigen organisatie verkend. Op bestuurlijk niveau zijn binnen het bestuur van de regionale brandweer inmiddels voorbereidingen getroffen voor het aansturen van de noodzakelijke veranderingsprocessen. Door synchronisatie van deze activiteiten is het nu mogelijk om alle betrokkenen de noodzakelijke ontwikkeling gezamenlijk te laten sturen en daarmee toe te werken naar een evenwichtig organisatieontwerp van het regionaal Veiligheidsbestuur.

Voor het ontwikkelen van dit organisatieontwerp is door de burgemeesters besloten tot een eenvoudige projectstructuur. Daarbij is zoveel mogelijk aansluiting bereikt bij bestaande structuren. Inmiddels zijn acht 'kwartiermakers' Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek aangewezen.

In de personele samenstelling is gelet op een passende bestuurlijke en functionele vertegenwoordiging van elk van de vier disciplines (of 'kolommen': 'blauw' voor politie, 'wit' voor GHOR, 'rood' voor

brandweer en ‘groen’ voor gemeenten). Daarmee ontstaat evenwicht, zowel in de verhouding bestuurlijk-ambtelijk als in de verhouding tussen de betrokken disciplines.

Deze kwartiermakers zijn tevens op te vatten als ‘voorlopers’ van enerzijds het Regionaal Veiligheidsbestuur en anderzijds het Regionaal Veiligheidsbureau. De leden van het huidige Coördinatieorgaan Hulpverlening zijn te beschouwen als de voorlopers van de feitelijke werkers in het Veiligheidsbureau.

Vier kwartiermakers zijn bestuurders:

1. de heer E. C. Bakker, burgemeester van Hilversum als Korpsbeheerder Politie Gooi en Vechtstreek, tevens voorzitter;
2. de heer D. Bijl, burgemeester van Wijdemeren als gewestgedelegeerde gezondheidszorg, tevens GHOR-burgemeester;
3. de heer H.J. Verdier, burgemeester van Huizen als ‘portefeuillehouder regionalisering brandweer’ namens het bestuur van de RBOGV;
4. de heer M. Schoenmaker, burgemeester van Bussum voor de gemeenschappelijke gemeentelijke taken m.b.t. voorbereiding en uitvoering crisisbeheersing.

De vier overige kwartiermakers zijn de ambtelijke pendanten van deze bestuurders:

5. mw. M.A. Berndsen-Jansen, Korpschef Politie Gooi en Vechtstreek;
6. de heer A.R.J. Stumpel, Regionaal Geneeskundig Functionaris;
7. de heer R.A. Moraal, Commandant Regionale Brandweerorganisatie voor het Gooi en de Vechtstreek;
8. de heer J.H. van der Vegt, gemeentesecretaris van Hilversum als coördinerend gemeentesecretaris.

VEILIGHEIDSREGIO GOOI EN VECHTSTREEK			
KWARTIERMAKERS			
‘Blauwe Kolom’ Politie	‘Witte Kolom’ GHOR	‘Rode Kolom’ RBOGV	‘Groene Kolom’ Gemeenten
Korpsbeheerder E.C. Bakker	Gewestgedelegeerde gezondheidszorg tevens GHOR-burgemeester D. Bijl	‘Portefeuillehouder regionalisering brandweer’ J.H. Verdier	Coördinerend burgemeester M. Schoenmaker
M.A. Berndsen-Jansen Korpschef	A.R.J. Stumpel Regionaal Geneeskundig Functionaris	R.A. Moraal Commandant regionale brandweer	J.H. van der Vegt Coördinerend gemeentesecretaris

Deze kwartiermakers hebben de procesverantwoordelijkheid, zij treden gezamenlijk op als stuurgroep. Dat betekent dat zij voorstellen ter besluitvorming ontwikkelen, maar dat zij zelf niet de bevoegdheid hebben tot het nemen van besluiten. Die bevoegdheid is en blijft voor wat betreft de politie bij de Korpsbeheerder en het Regionaal College Politie; wat betreft de GHOR bij het Algemeen Bestuur van het Gewest Gooi en Vechtstreek; wat betreft de regionale brandweer bij het Algemeen Bestuur van de Regionale Brandweerorganisatie voor het Gooi en de Vechtstreek en wat betreft de gemeenten bij de college’s van B&W en de gemeenteraden.

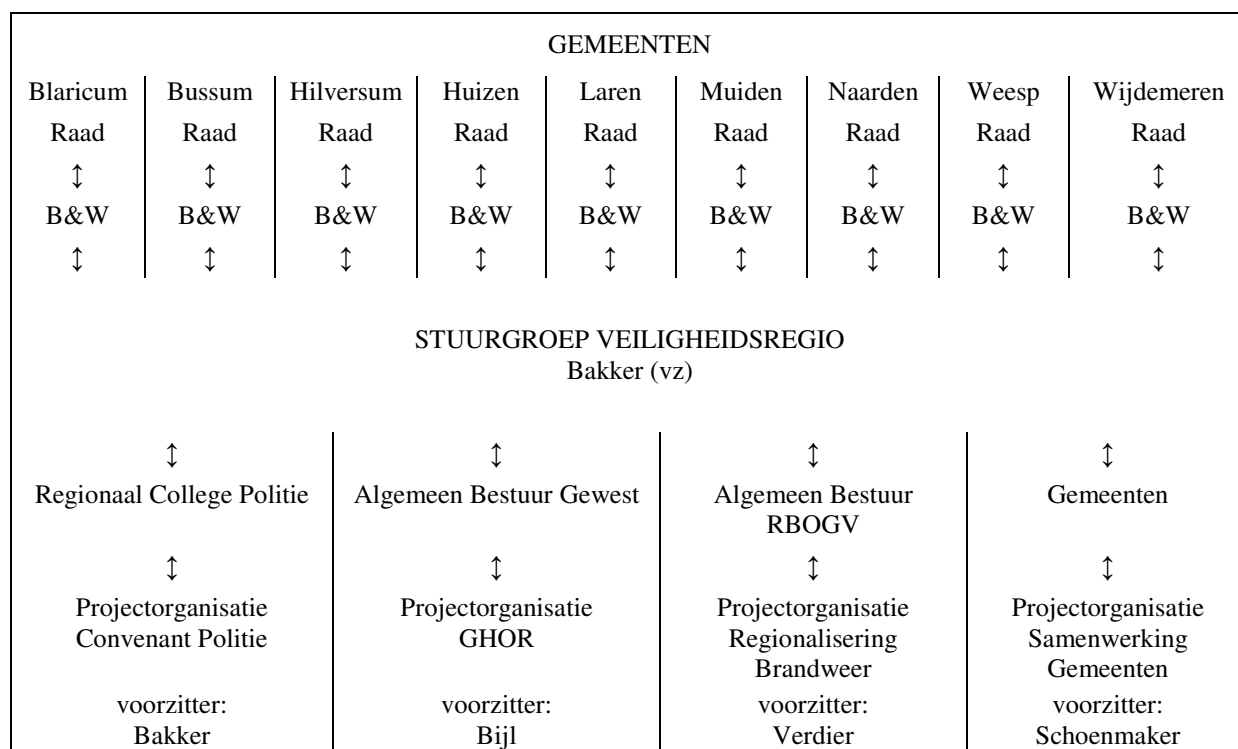
Deze stuurgroep zal de beschikking krijgen over de noodzakelijke procesmatige en secretariële ondersteuning. De kosten daarvan worden gedekt door het startsubsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De stuurgroep bepaalt zijn eigen werkwijze, maar heeft van de burgemeesters bij de instelling opdracht gekregen een Plan van Aanpak met bijbehorend een tijdpad en een kostenraming op te stellen.

5. Plan van Aanpak

In het bijgevoegde Plan van Aanpak is de gekozen werkwijze nader uitgewerkt in op elkaar afgestemde taken, verantwoordelijkheden en producten. Voor het totaal is de bovengenoemde Stuurgroep (proces)verantwoordelijk. Daarbinnen is voor de vier 'kolommen' politie, GHOR, brandweer en gemeenten elk afzonderlijk een op maat gemaakte projectorganisatie beschreven omdat binnen elk van deze kolommen afzonderlijke bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk is. In elk van die projectorganisaties ligt vast hoe de bestuurlijke verantwoordelijkheid gedragen kan worden.

Kenmerkend voor de gekozen projectorganisatie is dat, met behoud van specifieke en te onderscheiden bestuurlijke verantwoordelijkheden binnen elk der 'kolommen', toch zoveel mogelijk met personele unies gewerkt wordt. Dat komt niet alleen de inhoudelijke afstemming maar uiteraard ook de efficiency ten goede.

In schema ziet de projectorganisatie er als volgt uit:

Het gekozen tijdschema voorziet in een voorstel voor een gemeenschappelijke regeling voor het Regionaal Veiligheidsbestuur Gooi en Vechtstreek in juni 2006, dit is conform het huidige tijdpad van het kabinet. In de tweede helft van 2006 is samenhangende bestuurlijke besluitvorming over dat voorstel voorzien. Het Veiligheidsbestuur wordt geacht per 1 januari 2007 operationeel te zijn.

Vanzelfsprekend heeft dit tijdpad een dynamisch karakter. Relevante tussentijdse ontwikkelingen zullen tot aanpassing kunnen leiden.

Voor de Stuurgroep en de projectorganisatie is een voorlopige begroting opgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat de werkzaamheden zoveel als mogelijk is vanuit de staande deelnemende organisaties worden verricht. De daarmee gemoeide kosten blijven buiten de begroting van de Stuurgroep. Wel opgenomen zijn de kosten voor werkzaamheden die niet vanuit de staande organisatie kunnen worden verricht omdat de specialistische kennis die daarvoor noodzakelijk is niet aanwezig is. Het betreft procesondersteuning en advisering op specifieke deelterreinen. Tenslotte zijn kosten voor communicatie opgenomen.

Vooralsnog worden aan de inkomstenkant van deze begroting geen andere middelen geraamd dan het bedrag van de startsubsidie van de minister van BZK. Ook hier geldt dat relevante tussentijdse ontwikkelingen zullen kunnen leiden tot aanpassing van deze begroting. De Stuurgroep zal nader inzicht opbouwen in de kosten en zal, indien die het bedrag van het startsubsidie te boven gaan, een aanvraag voor een vervolgsubsidie bij de minister van BZK indienen.

Onder verantwoordelijkheid van de Stuurgroep zal uitvoering worden gegeven aan het bij het Plan van Aanpak gevoegde (vooralsnog summiere) communicatieplan.

***